

I 60 år har Edvard i Skebokvarn spelat på sin italienska 1600-talsfiol

— När jag var 18 år gammal gick jag till min far och framförde litet försiktigt att det skulle vara rysligt roligt att få en egen fiol. Jodå, far var inte omöjlig. Han tog kontakt med en morbror till mig som bodde i Stockholm. Och han skaffade mig en fiol som kostade 20 kronor. På en grå lapp inuti fiolen står det med svarta bokstäver: "Nikolaus Amatus fecit. Cremona 1637".

Det är snart 80-årige spelmannen och före detta lantbrukaren August Edvard Pettersson som berättar om hur det gick till när han fick sin första fiol. Det hände 1914 om han minns rätt och det var inget dåligt instrument han då fick i sin ägo. Det har han spelat på i hela sitt liv och fiolen hänger i dag på väggen i Edwards och Esters villa, Erikslund, i Skebokvarn. — Fiolen och min fru är det bästa jag har, säger Edvard.

Edvard är född i Fogdö och det var här han slet som bonde på en 45-tunnlandsgård under hela sitt verksamma liv. 1963 kom han och Ester till Skebokvarn. — Vi hade ingen anknytning till den här platsen. Det var bara det att stockholmarna fått upp priserna på villor i Fogdö så till den grad att vi inte hade råd att köpa något där.

LÄRDE SIG SJÄLV

Fiolspelet har Edvard lärt sig själv. Han hade en äldre bror som spelade och det tyckte Edvard lät så trevligt att han lånade broderns fiol ibland och försökte få fram melodier från strängarna. Det lät väl inget

Det är fint ljud i den gamla italienska fiolen, som Edvard spelat på i över 60 år. T h diplom från 1925, då Sörmlands spelmansförbund bildades.

vidare i början, men det tog sig. Och när brodern for till Malmköping för att göra sin värnplikt och tog fiolen med sig blev det så söcknigt att Edvard gick till fadern och bad om en fiol, vilket han också fick.

Bygdespelmännen var flitigt anlitade på den här tiden. Edvard minns midsommarfesterna vid Asby i Helgarö, då hela traktens folk marscherade upp till majstången och reste den. Allt medan spelmännen gned fiolerna så mycket de orkade. Logdanserna var en institution också, Edvard minns fortfarande hur dammet yrde i skumma logar där pigor och drängar svischade runt.

I MALMKÖPING 1925

1925 bildades Sörmlands spelmansförbund i Malmköping. Då var naturligtvis Edvard med

och trakterade sin italienskybyggda fiol. Han spelade på samma fiol i somras när förbundet halvsekeljubilerade på samma plats. På väggen i ett rum i sin villa har Edvard ett diplom från det historiska tillfället 1925.

Han har ett diplom till på väggen. Det talar om att Edvard deltog i en spelmanstävling i Södertälje den 3 juni 1923. — Det var ett privat arrangemang innan spelmansförbundet bildades, minns Edvard.

Några noter har Edvard aldrig lärt sig. Visserligen köpte han en handledning i fiolspelet de en gång i tiden och tänkte lära sig nottecknen men han ledsnade snart, det gick bättre att spela efter gehör.

— Visst har jag väl ibland önskat att jag lärt mig noter, erkänner Edvard. Men han tycker det är bättre att ha melodierna i kroppen, ska man stå och snegla i ett nothäfte blir det inte den rätta spelglädjen föreställer han sig.

Och Edvard har åtskilliga låtar i kroppen. Hur många vet han inte riktigt. Men åtminstone ett hundratal skulle han tro att han kan plocka fram på sin fiol. Det är mest sörmländsk folkmusik. En del har han spelat in på sin egen bandspelare för att bevara åt eftervärlden. Och för en del år sedan kom det folk från Sveriges radio och gjorde inspelningar i Skebokvarnsvillan. Men de hördes aldrig av i något radioprogram, och efteråt har Edvard fått höra att hon som skötte inspelningarna var obekant med apparaturen vilket gjorde att de sprittande fioltonerna aldrig fastnade på bandet. Edvard Pettersson har fått arbeta hårt i sitt liv. Och i

synnerhet under 30-talet blev det så mycket arbete och bekymmer att spelet fick träda tillbaka. Men det ljusnade så småningom och då fick han mer tid över till spelet. — Fiolspelet har alltid varit den stora glädjen i mitt liv, betygar han. Och alla vi som spelar tillhör på något sätt en enda stor gemenskap. Kommer man knalande med en fiol och möter någon med samma instrument då är man vänner på en gång även om man ses för första gången.

BERNT ÅKERMAN